

Godina LIX

Zagreb

1989

Broj 1-2

SMOTRA

DEKANOVA UVODNA RIJEČ

Braćo! Milost Gospodina našega Isusa Krista, ljubav Boga Oca i zajedništvo Duha Svetoga sa svima vama!

Započeli smo ovaj Tjedan (XXVIII) zazivom Duha Svetoga i molimo ga da se i u ovoj našoj velebnoj dvorani, posebnoj vrsti cenakula-blagovolišta, ovdje i sada dogodi duhovski događaj.

S velikom radošću i uzbuđljivom zahvalnošću pozdravljam našeg nadbiskupa i velikog kancelara Fakulteta uzoritoga gospodina dr. Franju Kuharića, koji svojom prisutnošću i svojim doprinosima, savjetima i pastoralnom riječju daje ovom Tjednu svoj osobit duhovni značaj. Srdačno pozdravljam prisutne nadbiskupe i biskupe: nadbiskupa riječkog mons. Josipa Pavlišića, nadbiskupa sarajevskog mons. Marka Jozinovića, biskupa đakovačkog mons. Ćirila Kosa, vladiku križevačkog kir Slavomira Miklovša, biskupa porečko-pulskog mons. Antona Bogetića i pomoćnog biskupa zagrebačkog mons. dr. Đuru Kokšu.

Toplo pozdravljam sve nazočne oce provincijale, predstavnike Prvostolnoga zagrebačkog kaptola, mons. Ivana Došlina, rektora Bogoslovnog sjemeništa, i našeg domaćina p. Josipa Antolovića, rektora Dječaćkog sjemeništa. Zatim pozdravljam predstavnike naših visokih bogoslovnih učilišta, afilirane Teologije u Splitu i u Đakovu, prezesa Filozofsko-teološkog instituta DI u Zagrebu, predstavnike Vrhbosanske i Franjevačke teologije u Sarajevu, Teologije u Rijeci i Franjevačke teologije u Makarskoj.

Pozdravljam i generalnog tajnika BKJ dr. Vjekoslava Milovana.

S radošću i zahvalnošću pozdravljam brata u Gospodu protojereja Jovana Nikolića, arhijerejskog namjesnika koji službeno zastupa pravoslavnog metropolitu zagrebačko-ljubljanskog Jovana Pavlovića. Pozdravljam pastora Andriju Lukšu, koji zastupa seniora zagrebačke Evangeličke crkve dr. Vladu Deutscha, dekana Teološkog fakulteta "Matija Vlačić-Ilirik" u Zagrebu i predstavnika Saveza baptista Jugoslavije poštovanog dr. Josipa Horaka i gđu dr. Nellu Williams.

Pozdravljam predstavnike našeg katoličkog tiska: Glasa Koncila, Veritasa, Kane, Akse, Listića i sve druge. Koristim prigodu da im zahvalim za mnoge usluge koje pružaju našem Fakultetu.

Pozdravljam sve profesore našeg Fakulteta i ostalih bogoslovnih učilišta, osobito predavače.

No nadasve od srca i u Duhu Svetom pozdravljam vas, braćo svećenici, koji ste se i ove godine odazvali na naš-vaš tečaj da u radu i molitvi, u raspra-

vama i ljubavi produbimo veliku i utješnu istinu naše vjere o Duhu Svetome, koji je ljubav i dar Oca i Sina, radost i utjeha, mir i odmor naš, koji jedini "obnavlja lice zemlje" i sve čini novo.

Tema ovogodišnjega Teološko-pastoralnog tjedna jest DUH SVETI – Gospodin i Životvorac. Tema se nadahnjuje na značajnoj enciklici Ivana Pavla II. "*Dominum et vivificantem*" (*Gospodina i životvorca*), koju je uputio Crkvi Božjoj 18. svibnja 1986. Tom enciklikom i onom od 25. ožujka 1987. "*Redemptoris Mater*" (*Otkupiteljeva Majka*), prigodom otvaranja Marijine godine, Papa želi iz daleka već pripremiti Crkvu na velik jubilej, na prijelaz iz drugoga kršćanskog tisućljeća u treće. "Na taj se jubilej Crkva želi pripremiti u Duhu Svetom kao što je od istog Duha Svetoga bila pripravljena nazaretska Djevica u kojoj Riječ tijelom postade" (GŽ 66). Ta Papina razmišljanja želimo u ovom Tjednu u predavanjima i raspravama osvijetliti, produbiti i usvojiti.

Živimo u burnim i vrtložnim vremenima. Već 1930. godine Oswald Spengler naviješta "zalaz Zapada", i ukazuje na starenje i svršetak kulture zapadnog svijeta. Ta mračna predviđanja kao da se jače potenciraju što se više približavamo svršetku ovog tisućljeća. Istinske duhovne vrednote sve više ustupaju pred pseudovrednotama, pred traženjem osobnih interesa, pred željama za imati, vladati, biti u časti... Prisutna je i nesigurnost pred atomskim razaranjem, bojazan od kuge 20. stoljeća, nezaposlenosti i one istinske bolesti 20. stoljeća, tjeskobe, "strah od straha, unutaršnjeg, od nečeg izvornog, zatvorenog, gdje ne pomažu ništa ni najnovija medicinska i psihoterapijska otkrića..." Sveti Otac spominje kako današnji čovjek shvaća svoje postojanje kao "postojanje za smrt", i smrt prihvaća kao konačni svršetak ljudske egzistencije. Ukazuje na neke "znakove i pokazatelje smrti", koji su postali osobito prisutni i učestali, kao što su opasnost od nuklearnog samouništenja, smrtonosna neimaština i glad, abortusi i eutanazije, ratovi, atentati i terorizam... To je "samo djelomičan i nepotpun prikaz slike smrti, koja je sastavni dio našeg vremena u kojem se sve više približavamo svršetku drugog tisućljeća kršćanstva" (GŽ 57).

Unatoč svemu tome kršćanstvo je puno optimizma. Crkva ga želi širiti oko sebe. "Uza sve razmjere nadâ ili ljudskih razočaranja kao i uza sve privide i zablude što proizlaze iz teoretskog i praktičkog materijalizma – postoji kršćanska sigurnost", a to je Duh Sveti, Gospodin i Životvorac, koji potpomaže našu nemoć (Rim 8, 26) i sve čini novo. "Veliki jubilej koji ćemo slaviti potkraj ovog stoljeća i na početku sljedećeg treba da bude snažan poziv upućen svima koji se klanjaju u Duhu i Istini" (GŽ 54), jer posjedujemo Duha, koji je Osoba – Ljubav i nestvoren Dar, vječni izvor svakog dara što proizlazi od Boga u redu stvaranja i u redu milosti, Božje sebedarje. Zato se "ne možemo pripremiti na budući jubilej nego u Duhu Svetom" (GŽ 50).

Duboka i snažna razmišljanja Svetog Oca naši će nam predavači dijelom osvijetliti i produbiti filozofski, biblijski i teološki, otkriti nam ponovno djelovanje Duha Životvorca u Crkvi i izvan Crkve, u liturgiji, duhovskim pokretima i karizmatškoj hijerarhiji. Potrebno je da se uključimo u rasprave, u rad Tjedna, da bi donio željeni plod Duha u nama.

Papa govori kako je Crkva ostala vjerna otajstvu svojega rođenja: izišla je iz cenakula–blagovališta na dan Duhova, i to blagovalište nikad nije napustila. "Pod vodstvom Duha Svetoga sveta se Crkva od samog početka izražavala i potvrđivala u euharistiji" (GŽ 66). Duh Sveti stvara euharistiju, a euharistija stvara Crkvu. Stoga će najuzvišeniji i središnji čin našega radnog dana biti euharistija. Tad će ova dvorana, kako sam već rekao, postati cenakul–blagovalište u kojem će se po Duhu Svetom Gospodin opet uprisutniti, kako je obećao.

Prvi dan, utorak, predvodit će koncelebraciju i uputiti nam svoju toplu pastirsku riječ uzoriti naš nadbiskup i kardinal dr. Franjo Kuharić; drugi dan predvodit će koncelebraciju i održati homiliju mons. Anton Bogetić, biskup porečko–puljski; treći dan, na blagdan svetog Tome, nebeskog zaštitnika teoloških studija, predvodit će koncelebraciju mons. dr. Đuro Kokša.

Gdje je ljubav, prijateljstvo, Krist je tu sa svojim Duhom. Stoga "živimo dostojno poziva na koji smo pozvani, podnosimo jedni druge u ljubavi, trudimo se sačuvati jedinstvo Duha svezom mira" (Ef 4, 1s). Jednodušni, "jedno srce i jedna duša" budimo u "nauku apostolskom, u zajedništvu, lomljenju kruha i u molitvama" (Dj 2, 42). A "Bog Gospodina našega Isusa Krista, Otac Slave, dao vam Duha mudrosti i objave kojom ćete ga spoznati; prosvijetlio vam oči srca da upoznate koje li nade u pozivu njegovu, koje li bogate slave u baštini njegovoj među svetima" (Ef 1, 17s).

Još jednom sve srdačno pozdravljam u Gospodinu i njegovu Duhu, i proglašavam ovaj Teološko–pastoralni tjedan otvorenim.

Dr. Celestin Tomić, dekan